

ABSTRAKT

Styčným bodem všech 11 textů, které společně tvoří předkládanou disertační práci, je snaha aplikovat evolučně-psychologický přístup při studiu různých aspektů lidské sexuality.

Cílem první části práce je co nejkompaktněji demonstrovat evolučně-psychologický přístup ke studiu jednoho z fenoménů ženské sexuality – užívání orální hormonální antikoncepce (HA). Jejím vlivem totiž dochází k potlačení výskytu adaptivních mechanismů, které jsou u žen spojeny s fertillní fází menstruačního cyklu. V porovnání s normálně cyklujícími ženami tak uživatelky HA vykazují snížené hodnocení atraktivity mužů geneticky kvalitních a kompatibilních a neobjevuje se u nich zvýšení sexuálního naladění a vzestup proceptivního chování ve středu cyklu. Dopad tohoto fenoménu na partnerský výběr a partnerskou dynamiku v ekologicky validním kontextu však dosud nebyl testován. V první výzkumné studii jsme proto analyzovali data v rámci reprezentativního souboru žen z ČR, kde jsme prokázali nižší počet náhodných sexuálních partnerů v posledním roce u uživatelek HA (a to zejména zadaných) než u normálně cyklujících žen. Zadané uživatelky HA také vypovídaly vyšší frekvenci sexuálních aktivit s partnerem. Ve druhé studii jsme v rámci mezinárodního souboru matek potvrdili, že ženy, které se seznámily s biologickým otcem svého dítěte v době, kdy užívaly HA, se cítily svým partnerem méně sexuálně přitahovány a vypovídaly nižší míru sexuální satisfakce. Tyto ženy však byly spokojenější se svým partnerem v nesexuálních oblastech partnerského soužití a tato partnerství se méně často se rozpadala. Tyto výsledky naznačují, že užívání HA může posilovat pro-partnersky orientované behaviorální projevy a zvyšovat pravděpodobnost výběru partnera s kvalitami vhodnějšími pro dlouhodobé partnerské soužití.

Ve druhé části práce poté stručně nastiňuji evolučně-psychologické nahlížení na další fenomény lidské sexuality, jako je např. výzkum nevěry, mužské žárlivosti či sexuálních fantazií na základě dalších textů, sepsaných v průběhu doktorandského studia a poukazují rovněž na problematické aspekty evolučně-psychologického přístupu.

Klíčová slova: evoluční psychologie, hormonální antikoncepce, ženská sexualita, výběr partnera, pohlavní hormony